

NORDRE LAND KOMMUNE
SÆRUTSKRIFT

Saksbeh.:	Stine Røen	Arkivkode:	000 &13
Saksnr.:	Utvalg		Møtedato
60/15	Formannskapet		17.06.2015
39/15	Kommunestyret		23.06.2015
Lnr.:	9780/15		
Arkivsaksnr.:	15/83		
Arkivnøkkel:	000 &13		

Saksbehandler: STR

Utskrift til: Kulturdepartementet, postmottak@kdu.dep.no.

FORSLAG OM ENDRING I HELLIGDAGSLOVEN - SØNDAGSÅPNE BUTIKKER

Sammendrag:

Kulturdepartementet har sendt et notat med forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker ut til høring. Høringsfristen er satt til 30.juni 2015. Forslaget dreier seg om muligheten for søndagsåpne butikker på vanlige søndager. Påbudet om stengte butikker foreslås opprettholdt for de særskilte helligdagene, for høytidsdagene 1. og 17.mai, og for høytidsaftenene påske-, pinse-, og juleaften fra kl. 16.

Rådmannen anser denne saken i hovedsak å være av politisk karakter, og legger den fram uten forslag til innstilling.

Vedlegg:

- Lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred (Helligdagsloven)
- Høringsnotat – Forlag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker, Kulturdepartementet 27. mars 2015

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Saksopplysninger:

Kulturdepartementet har sendt et notat med forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker ut til høring. Notatet vedlegges. Høringsfristen er satt til 30.juni 2015.

Regjeringens politiske plattform (Sundvolden-erklæringen) sier at regjeringen vil tillate butikker å holde åpent på søndager, og at regjeringen sammen med partene i arbeidslivet vil vurdere hvordan de butikkansatte kan bli omfattet av et godt lovverk når det gjelder arbeidstid og medbestemmelse.

Forslaget dreier seg om muligheten for søndagsåpne butikker på vanlige søndager. Påbudet om stengte butikker foreslås opprettholdt for de særskilte helligdagene, for høytidsdagene 1. og 17.mai, og for høytidsaftenerne påske-, pinse-, og juleaften fra kl. 16. Av praktiske grunner foreslås det å videreføre dagens unntaksregler for nærmere bestemte typer utsalgssteder på de dagene der butikkene ellers skal holde stengt.

Det er i høringsnotatet også tatt inn et alternativt forslag om at beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune, se kapittel 8. Gjennom en slik løsning vil de lokale folkevalgte kunne ta stilling til om adgangen til søndagsåpent i kommunen skal utvides i forhold til dagens regulering, men det forutsettes at en eventuell kommunal reguleringsmyndighet ikke skal kunne medføre innstramning sammenlignet med dagens situasjon.

I notatets kapittel 9 drøftes ulike konsekvenser rundt søndagen som en annerledes dag i uken, for arbeidstakere, for forbrukere, for nærings- og samfunnsøkonomi, for miljøet, for distriktene, for forenkling av det offentlige regelverk, samt for kommunene i forhold til det alternative forslaget når det gjelder konkurransevirkninger og forenkling.

Landsbylauget SA (handelsstandsforeningen) har via sitt medlemskap i Norsk Sentrumsutvikling gitt tilbakemelding om at man ikke stiller seg positiv til søndagsåpne butikker.

Kommunestyret i Gjøvik kommune behandlet saken i sitt møte 28. mai 2015, og gjorde følgende vedtak:

Sak 51/15

FORSLAG OM ENDRINGER I HELLIGDAGSLOVEN - SØNDAGSÅPNE BUTIKKER

Vedtak:

Gjøvik kommune er det desiderte handelstyngepunktet i Gjøvikregionen, og også i Oppland. Vi har de siste årene satset mye på å legge til rette for å opprettholde Gjøvik som et sterkt handelssentrum. I så måte skulle det borge for at en ytterligere dag med handel i Gjøvik ville være et gode. Gjøvik kommune ønsker imidlertid å si nei til søndagsåpne butikker, av flere hensyn:

1) Vi trenger like regler over hele landet Gjøvik kommune beklager at regjeringen i denne saken ikke lager ens nasjonale retningslinjer, og mener det derfor er riktig å si nei til begge forslag i høringsnotatet, både endring av helligdagsloven og forslaget om å la dette være lokal beslutningsmyndighet.

2) Vi ønsker ikke å legge mer press på verken lokale butikkeiere eller deres ansatte. Lokalt i Gjøvik har spørsmålet skapt usikkerhet i handelsnæringen. Svært mange butikkeiere og drivere er redd for at den eneste fridagen de har til rådighet skal bli borte. Regjeringen legger i sitt notat vekt på at dette vil skape større valgfrihet for kundene, men for butikkeiere og butikkansatte vil det bli mer tvang. Hvem kan egentlig holde stengt på en søndag, dersom andre skulle holde åpent? I våre kjøpesentre er det også ofte slik at de ikke har noen valgmulighet til å bestemme sine egne åpningstider da samtlige leiekontrakter gir utleier rett til å bestemme senterets åpningstider.

3) Sentrum og distrikt vil tape mot butikkssentrene De siste årene har vi opplevd en dreining i handelen i Gjøvik, bort fra sentrum og over til kjøpesentrene som er lokalisert utenfor sentrum. Erfaringer fra Danmark, etter at de innførte søndagsåpne butikker, viser at denne trenden er ytterligere forsterket. En slik utvikling ønsker vi ikke i Gjøvik kommune, idet vi mener samspillet mellom våre aktører er viktig. I butikkssentraene er det ofte de store kjedene som rår, og det er disse som har markedsrett som dermed vil ha et enda sterkere grep om markedet. Det ønsker ikke vi i Gjøvik kommune. Et annet aspekt er dessuten butikkene i distriktene som vil få ytterligere økt konkurranse fra større handelssentre med et bredere vareutvalg.

4) Varene blir dyrere

Det vil ikke bli mer salg og mer penger i omløp fordi vi skulle få en dag til å handle på. Derfor vil omsetningen i butikkene ikke øke, men bli spredt over en dag til i uka. På ett eller annet vis må imidlertid de økte utgiftene til søndagsåpent tas inn igjen. Den eneste muligheten for å dekke inn dette blir da via prisene.

5) Vi ønsker å beholde søndag som en annerledes dag Søndagen står sterkt som en "annerledes" dag enn andre dager i uken. Vi mener det er riktig å hegne om dette. Allerede i dag er det mange i Gjøvik kommune som arbeider på søndager, i form av turnusarbeid og annet. Denne ulempen mener vi imidlertid bør begrenses i størst mulig grad, slik at vi en dag i uken kan ha andre gjøremål og oppgaver enn å "tenke på jobb".

På bakgrunn av dette vil derfor Gjøvik kommune anbefale Regjeringen om å:

- a) beholde dagens ordlyd i helligdagsloven
- b) beholde søndag som alminnelig fridag og bruke unntaksbestemmelsene i helligdagslovens § 5 for å dekke de behov som er for annen salgsvirksomhet på helligdagene.
- c) ikke gi kommunene beslutningsmyndighet for å tillate søndagsåpne butikker fordi en slik ordning kan føre til ulikheter mellom kommuner med uheldig konkurransevridning som resultat.

De andre kommunene i Gjøvikregionen vil behandle saken i sine møter i juni.

Vurdering:

Rådmannen anser denne saken i hovedsak å være av politisk karakter, og legger den fram uten forslag til innstilling.

For samfunnsutviklingen i Nordre Land er det viktig å vurdere eventuelle næringspolitiske virkninger når det gjelder utviklingen innenfor handelsnæringen. Dokka er et av de største handelsstedene i Oppland, og sannsynligvis vil noen aktører kunne tjene på at det åpnes for søndagsåpne butikker. Mindre virksomheter/spesialforretninger, ofte lokalisert i sentrum og familiedrevet, vil kunne få økonomiske utfordringer dersom økt omsetning ikke gir dekning for økte kostnader.

Eventuelle ringvirkninger når det gjelder behov for eller etterspørsel etter kommunale tjenester vurderer rådmannen vil skje gradvis. Det legges ikke opp til endrede åpningstider for offentlig tjenester, men befolkningens forventninger vil på sikt kunne endres i denne retning. Rådmannen vurderer ikke ringvirkningene for kommunens tjenester som spesielt omfattende på kort sikt.

Generelt er rådmannen tilhenger av at beslutninger delegeres fra stat til kommune. I denne konkrete saken vil imidlertid konsekvensene av beslutningen få et større omfang. Forutsatt at

nabokommuner og øvrige kommuner med regionale handelssenter vedtar søndagsåpne butikker, vil ikke Dokka som handelssted ha annet valg enn å tillate det samme for å kunne opprettholde sin posisjon.

I forhold til folkehelse mener rådmannen at en innføring av søndagsåpne butikker vil kunne gi ulike konsekvenser som frihet til å gjøre innkjøp på flere dager eller endrede familie- og fritidssituasjon for ansatte og handlende.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet til fremme saken for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Saken legges frem for formannskapet uten forslag til innstilling

NORDRE LAND KOMMUNE, den 8. juni 2015.

Jarle Snekkestad
rådmann

Stine Røen
næringsrådgiver

Behandling/vedtak i Formannskapet den 17.06.2015 sak 60/15

Behandling:

Forslag fra Liv S Alfstad:

Nordre Land kommune vil anbefale Regjeringen om å:

- a) beholde dagens ordlyd i helligdagsloven*
- b) beholde søndag som alminnelig fridag og bruke unntaksbestemmelsene i helligdagslovens § 5 for å dekke de behov som er for annen salgsvirksomhet på helligdagene.*
- c) ikke gi kommunene beslutningsmyndighet for å tillate søndagsåpne butikker fordi en slik ordning kan føre til ulikheter mellom kommuner med uheldig konkurransevridding som resultat*

AVSTEMMING

I Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordre Land kommune vil anbefale Regjeringen om å:

- a) beholde dagens ordlyd i helligdagsloven
- b) beholde søndag som alminnelig fridag og bruke unntaksbestemmelsene i helligdagslovens § 5 for å dekke de behov som er for annen salgsvirksomhet på helligdagene.
- c) ikke gi kommunene beslutningsmyndighet for å tillate søndagsåpne butikker fordi en slik ordning kan føre til ulikheter mellom kommuner med uheldig konkurransevridding som resultat

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 23.06.2015 sak 39/15

Behandling:

Jan Håvard Bratlien (FRP) fremmet følgende forslag:

Nordre Land kommune stiller seg positiv til Kulturdepartementet forslag til endringer i Helligdagsloven.

AVSTEMMING:

Innstillingen vedtatt med 25 mot 1 stemme avgitt for Bratliens forslag.

Vedtak:

Nordre Land kommune vil anbefale Regjeringen om å:

- a) beholde dagens ordlyd i helligdagsloven
- b) beholde søndag som alminnelig fridag og bruke unntaksbestemmelsene i helligdagslovens § 5 for å dekke de behov som er for annen salgsvirksomhet på helligdagene.
- c) ikke gi kommunene beslutningsmyndighet for å tillate søndagsåpne butikker fordi en slik ordning kan føre til ulikheter mellom kommuner med uheldig konkurransevridding som resultat

Rett utskrift:

30. juni 2015

.....